

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiæ, 1605

Qvomodo Rex Declaravit In Sententia Contra Patres Lata, Non
comprehendi Patres Societatis. Capvt IIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

Meacensis Substitutus, educens secum Leonem, Paulum, Theobaldum, Venturam, & Gabrielem, nostros prædicatores, eosque demeruisse detinuit. Ignoro, quis exitus rei sit futurus. Aiunt, quod vel tradidit nos, vel remittet ad Philippinas. Sed nos, gratia diuina adiuvante, paratiores sumus ad vitam deferendam pro Christo, quam ad repedandum in Philippinas, nisi ego tanto bono dignum existimem. Frater noster F. Martinus eiuſdem est animi & spiritus. Deus benedictus.

QUOMODO REX DECLARAVIT IN SENTENTIA CONTRA PATRES LATA, NON COMPREHENDI PATRES SOCIETATIS.

CAPUT IIII.

DVM nostri cum cæteris Christianis in singulas hæreticæ præstolantur ministros iustitiæ, ipsamque mortem. Dominus noster arcano suo consilio inivit in cor Gibonosci efficaciter desiderium liberandi Societatis homines, coram discipulos: & ideo sponte, a nemine nostrorum aliorumve impulsus, ad duodecimum Decembris diem Regi locutus est in hæc sententiam.

Hæc Excellentia V. mihi mandavit, ut de medio tollerem omnes Patres: nunc aueo cognoscere, quos nomine Patrum comprehendat, num illos quoque qui cum naui Lusitanorum aduenere, & si placet, rationem quoque noxæ ab iis commissæ publicè præscribat. Respondit Rex: Nescis tu, ab illis hominibus, qui cum naue Tozzana appulere, Hispania subjugatum esse Mexicam & Philippinas? Iam, ut eadem viâ & ratione Japoniam in suam redigant ditionem, præmiserunt hos suos religiosos, ad explorandas has regiones, & devinciendos sibi per prædicationem populos, deinde secuturi cum ingenti & valida classe, ut per antea subornatos sequaces Christianos aperto Marte omnia regna invadant. Decem iam anni exacti sunt, quod legem illam prohibentur; & illi de Societate meo edicto parent, unde ergo hi novi homines prodeunt, & prædicare audent, quod nolo, & statum Japoniæ evertere & labefactare? nunquid hoc patiar? Respondit Gibonoscius, justas esse suæ Excellentiæ rationes, ac verum esse, quod de Societatis Patribus dixisset: addens præterea, ex industria, alia quædam, quæ facerent ad mitigandum Regis animum in Societatem. Quoniam igitur Taicosama tunc apertè demon-

demonstravit, se nulla re offensus à Societate, mox subiunxit: Quia interpretes noster (is est, ut diximus, P. Ioannes Rodriguez) nullo hoc nuncio fuerit commotus, ex nostra parte celeri nauigio cures ei significari, ut cura omni solutus sit; & seni illi, qui Meaci degit, ut sit animo tranquillo & quieto. Ignouit quoque Patribus Nangasachanis, Episcopo, omnibusque iis, qui cum illo in eius conspectum venerant. Hoc responso accepto Gibonoscius ilico curauit aduocari Christianum quendam, nomine Iacobum, què informatum de rebus à se apud Regem actis amandauit Meacum, cum mandato ut omnia exponeret P. Organtino, & suo Substituto imperaret, ne amplius ad domum nostram vlla haberentur excubia. Inde Iacobus Nangasachū abiisset, ad reddendum certiorum P. Ioannem Rodriguez, & reliquos, de rebus à Rege ordinatis: sed cum deprecaretur Nangasachanam protectionem, subiunxit Gibonoscius, ut rem commendaret alicui alteri sibi æquali; cum enim negotium sit à Rege commendatum, nihil esse cunctandum. Iacobus, ut Meacum tenuit, Gibonoscii mandata Patribus exposuit: qui obstupefacti, mirari cœpere diuinam prouidentiam, qua nimirum perfectum sit, ut homo Ethnicus nostrorum patrocinium coram Rege susceperit. Ac mox custodia omnis ab adibus nostris submota est. Pater autem Organtinus Iacobum cum litteris ad Gibonoscium remisit, quibus pro humanitate tanta immensas gratias egit, qui, ut gratas sibi fuisse indicaret, nunciari iterum nobis mādauit, ut omni cura & metu vacui viueremus.

Ceterum, cum Societatis homines exploratam haberent inconstantem Taicosamæ naturam, in omnem euentum se omnes comparabant.

Posset hinc aliquis à me sciscitari causam, cur Rex comprehendere noluerit nos in hac sententia, cum tamen prædicemus Evangelium, & cum tot collegiis & residentiis trecenta millia animarum in Christi fide & vera pietate foueamus & alamus. Huius questionis solutio, etsi colligi queat ex supradicto Colloquio Regis cum Gibonoscio instituto, tamen ut clarius intelligatur, addo principalem causam fuisse Dei prouidentiam, qui suos thesauros distribuit, iuxta profundum & impenetrabile suæ sapientiæ iudicium, cognoscensque quid cōueniat ad salutem suorum electorum, pro benignitate paterna omnia dirigit ad maiorem suam gloriā. Vnde sua diuina maiestas sciens seminatorem Zizaniorum per occasiones supra allatas fideles perturbatione quadam affecisse, voluit omnipotenti manu sua hoc bonum inde elicere, ut bona

voluntate laboribusque Patrum Franciscanorum remunerari
(nempe ut sex agentibus in Meacensi regno aditum daret ad
mam martyrii, atque ita eorum & quorundam aliorum sanguinem
hæc noua Christi vinea irrigaretur: quinque vero reliquos pro
mitteret regno pelli) ut, inquam, hoc consilio modicum discolor
semen, quod poterat magnum adferre Ecclesiæ huic detrimentum
extingueretur. Magna quoque Dei prouisio liquet in eo, quod in
sententia mortis in nos lata executioni mandata non sit: quia quæ
tum conijcere licet ex promptitudine plerorumque omnium Chris-
tianorum pro fide occumbendi, deinde ex affectione eorum
ad Patres Societatis, si Rex idem tentasset cum nostris, magis
rerum omnium conuersio ac tumultus inter Christianos exten-
set. Si autem rem totam ad humanæ rationis calculos exten-
dolumus, aio tribus rebus Taicosamam reuocatum fuisse a
sententia in nos proferenda. Primum est modus, quem nos
continenter tenuerunt, ut dictum est, ne illum irritarent, quæ
mum eius eousque mitigauit, ut Domini quidam in suis statibus
Residentias constitui voluerint, non secus, atque si profusus es-
mus cum Taicosama reconciliati. Alterum est aduentus Episcopi
pi ad visitandum illum, & responsum Proregis India Orientalis
ab eo allatum; quo, quantum intelleximus, manus eius ornata
sunt ligata, sicut & ipse factus est Gibonoscio, quando ei sceleratam
tiam suam de supradicto Regis decreto exposuit. Tertium est
commercium, quod habet cum Lusitanis, quo existimauit tam
commoda inferri Iaponiæ, ut hac de causa potestatem dedisset
nostris commorandi Nangalachi, & Ecclesiam ædificandi. Ad
uertebat autem facillè hanc negotiationis Societatem ab
ptum iri, si nostros omnes eodem condemnationis telo conuicti
differet.

Atque hæc sunt causæ, quas Rex ipse ore suo commemorauit
Gibonoscio, itaque & ad Tarazauandonum Nangalachi
Gubernatorem misit informationem, quamuis & aliam ex
dato Regis ad eundem miserint Præfecti aula.

Etsi negandum non est, plurimum opis in hanc rem con-
tulisse industriam, qua P. Viceprovincialis utitur cum Do-
nis aula, ad conseruandam eorum in nos beneuolentiam: nam
ut apparuit in Cicugendono & Gibonoscio, Dominus Deus
illis tanquam instrumentis subinde utitur ad defensionem
nostri.